

Şavuot - Cartea lui Rut מגילת רות - שבועות [anul 5783]

Cartea lui Rut este una din cele 24 de cărți care compun Vechiul Testament. Ea se află în partea a treia a Tanachului, Scrieri, fiind unul din cele cinci suluri. În varianta creștină se află între cărțile istorice, după cartea de Judecători, ca și în vechea traducere în greacă numită Septuaginta.

Se citește în sinagogi de sărbătoarea de Şavuot, una din cele trei *regalim* רגלים - pelerinaje la Ierusalim, pentru că după cum scrie în primul capitol se petrece în acest sezon al anului „... Ele au ajuns la Betleem pe la începutul secerişului orzului” (Rut 1:22). Această sărbătoare nu se numește în Tanach „Şavuot”; unul dintre numele ei este „sărbătoarea secerişului”, după cum am explicat în articolul „Şavuot” de pe această platformă digitală.

Cartea se citește în această zi și dintr-o altă pricină: ea conține povestea unei fete moabite convertită la iudaism - *giyoret* גיורת - care vine în țara evreilor odată cu soacra ei, Naomi. Aici ea se adaptează vieții evreiești, se căsătorește cu un localnic, Boaz și devine mama monarhiei poporului evreu, fiind străbunica regelui David.

Evenimentele pe scurt

Spre deosebire de alte povești din Tanach, cum ar fi Iona sau chiar Ester, în cartea lui Rut noi știm din primul verset exact perioada în care s-a petrecut: „Pe vremea judecătorilor peste țară s-a abătut o foamete” (Rut 1:1). Înțelepții și comentatorii au stabilit că povestea se petrece în perioada conducerii judecătorului Iftan (Judecători 12:8), care este identificat de ei ca Boaz, străbunicul lui David (Talmud tractatul Bava Batra 91:a etc.).

În primul capitol noi citim despre o familie din Betleem, care se află în Iuda, familia lui Elimeleh. Când țara a fost lovită de o secetă cruntă, el s-a hotărât să-și ia familia și să plece în Moav. Avea doi băieți, Mahlon și Kilion, care acolo s-au căsătorit cu două localnice, Orpa și Rut. După scurt timp moare tatăl familiei, Elimeleh, iar după zece ani mor și cei doi băieți. După ce mama, Naomi, aude că seceta a trecut, ea se hotărăște să se întoarcă acasă, la Beleem. Ea le spune fetelor să-și caute alți soți ca să poată să aibă copii. Ea nu le mai poate dărui soți fiindcă este prea bătrână ca să nască.

Orpa s-a ridicat și a plecat, spre deosebire de Rut care s-a alipit de ea și i-a spus: „... unde vei merge tu voi merge și eu ... poporul tău va fi poporul meu și Dumnezeul tău va fi Dumnezeul meu” (Rut 1:16).

După întoarcerea lor în Betleem, Rut a început să strângă spicele rămase în urma secerătorilor pe ogorul unui bogătaş, Boaz, rudă cu Naomi. După o întâlnire întâmplătoare între cei doi în toiul nopții, ei intenționează să se căsătorească. Problema este că o văduvă evreică trebuie să se căsătorească cu ruda necăsătorită cea mai

apropiată a răposatului soț. Naomi a cercetat și s-a lămurit că Boaz îi este rudă. La fel a făcut și Boaz din partea lui și a descoperit că este o singură rudă mai apropiată de răposat. El i-a cerut să o elibereze pe văduvă de această obligație printr-un ritual care se numește *yibum* יבום.

Din această căsătorie s-a născut Oved, bunicul regelui David, după cum scrie în ultimul verset: „... lui Boaz i s-a născut Obed (Oved); lui Obed i s-a născut Iese (Yişai); lui Iese i s-a născut David” (Rut 4: 21-22).

Citirea sulului

În foarte multe comunități, inclusiv toți evreii așkenazi și sefard din Europa, Rut se citește în sinagogi de Șavuot. Tradiția aceasta este amintită deja în Masehet Sofrim, un tractat adăugat Talmudului din care învățăm reguli de scriere și citire a tuturor sulurilor – Tora, Cinci Meghilot etc.

Acolo apar și cauzele principale pentru această tradiție, printre care:

- Cartea lui Rut se petrece în perioada „secerișului”, perioada în care se sărbătorește Șavuot
- Rut, moabita, este străbunica regelui David, care după tradiție a murit de Șavuot. Acest fapt îl învățăm din Talmudul Ierusalimi și din midrașul Rut Raba. În Talmudul babilonean există o regulă – moartea *țadikimilor* (perfecti) צדיקים este și ziua lor de naștere. Ca atare el s-a născut tot în această zi
- Sărbătoarea de Șavuot este și ziua Dării Toraei – Matan Tora. Data exactă a acestei sărbători care în Tanach nu are o dată precisă, s-a stabilit la 6 Sivan când s-a finalizat calendarul evreiesc în sec. 4, după cum apare în Talmud, tractatul Ioma 4:b: „Pe Șase a lunii Sivan s-a dat Toraua”. După cum primirea Toraei de poporul Israel pe Muntele Sinai fără să clinească este văzută ca o „convertire”, asemenea primirea Dumnezeului Israelului de către Rut fără să șovăie este văzută ca o convertire.
- O temă principală în Cartea lui Rut este Hesed – „îndurarea”, care este și tema principală a Toraei dăruită în ziua aceasta

Femeile din Cartea lui Rut

Cu toate că această carte începe cu Elimeleh și familia lui și se termină cu familia lui David, toată cartea are două personaje feminine . Rut și Naomi. Până și Boaz este manipulat de cele două femei. Aceasta este una din cele două cărți din Tanach ale căror personaje principale sunt femei, a doua fiind Ester.

Povestea lui Rut seamănă ca două picături de apă cu povestea lui Tamar și Iuda, în care la fel ea rămâne văduvă, are o singură rudă care trebuie să o elibereze și acționează ca și Rut într-un fel care nu era admis după normele societății din perioada aceea. În ambele apare o persoană matură care are grijă să continue seminția familiei. În Cartea lui Rut este chiar și o aluzie la acest fapt: „**Și prin urmașul pe care ți-l va da Dumnezeu din această tânără, casa ta să devină asemenea casei lui Peret, pe care i l-a născut Tamar lui Iuda**” (Rut 4:12).